

Sygn. akt I Ns 1/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartosz Kasielski

Protokolant: aplikant aplikacji sędziowskiej M. S.

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku A. N. (1)

przy udziale D. M.

o dział spadku

postanawia :

1. ustalić, że w skład spadku po C. M. wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...), położonego w Ł. przy ulicy (...), dla którego nie jest prowadzona odrębna księga wieczysta lub odrębny zbiór dokumentów, o wartości 240.000 zł (dwieście czterdzieści tysięcy złotych);
2. dokonać działu spadku po C. M., w ten sposób, że zarządzić sprzedaż prawa majątkowego opisanego w punkcie 1 postanowienia stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego i określić, że suma uzyskana z jego sprzedaży, po pomniejszeniu o nieuiszczone koszty egzekucyjne należne komornikowi sądowemu oraz po zwróceniu poniesionych przez wnioskodawczynię i uczestnika kosztów egzekucyjnych będzie podlegała podziałowi po 1/2 części dla A. N. (1) oraz D. M.;
3. ustalić, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 1/19

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 7 grudnia 2018 roku A. N. (1) wystąpiła o dokonanie działu spadku po C. M. zmarłym w dniu 15 marca 2011 roku poprzez ustalenie, że w skład spadku po zmarłym wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...) o wartości 240.000 złotych, dokonanie podziału cywilnego tego prawa poprzez sprzedaż w trybie przepisów kodeksu postępowania cywilnego i rozdział uzyskanej ceny pomiędzy A. N. (1) i D. M. w częściach równych oraz zasądzenie od D. M. na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania w przypadku zaistnienia okoliczności opisanych w art. 520 § 2 i 3 k.p.c.

Uzasadniając swoje stanowisko procesowe wnioskodawczyni w zakresie sposobu podziału A. N. (1) podniosła, że nie jest ona zainteresowana przyznaniem przedmiotowego prawa na jej wyłączną własność, zaś D. M. ze względu na swoją sytuację finansową nie jest w stanie dokonać spłaty przysługującego wnioskodawczyni udziału spadkowego, a zatem dział spadku możliwy jest jedynie poprzez podział cywilny spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu.

(wniosek k. 4 – 7)

Zarządzeniem z dnia 8 stycznia 2019 roku D. M. został zobowiązany do złożenia odpowiedzi na wnioski, w której odniesie się do twierdzeń wnioskodawczyni, w szczególności w zakresie składu masy spadkowej oraz zaproponowanego sposobu podziału, to jest tzw. podziału cywilnego, w terminie 14 dni pod rygorem zwrotu odpowiedzi na wniosek złożonej z naruszeniem terminu. Zarządzenie zostało skutecznie doręczone w trybie art. 139 k.p.c. uczestnikowi w dniu 14 lutego 2019 roku. Ostatecznie D. M. nie zajął stanowiska w sprawie.

(zarządzenie k.23, potwierdzenie odbioru korespondencji k.24)

W toku rozprawy z dnia 16 maja 2019 roku A. N. (1) podtrzymała dotychczasowe stanowisko w sprawie i dodatkowo wniosła o rozliczenie nakładów dokonanych przez uczestników na wspólne prawo po zamknięciu rozprawy, a także o obciążenie uczestnika kosztami postępowania.

(protokół rozprawy z dnia 16 maja 2019 roku k. 41)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

C. M. zmarł w dniu 15 marca 2011 roku. Postanowieniem z dnia 18 lipca 2011 roku, prawomocnym od dnia 9 sierpnia 2011 roku, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt III Ns (...) stwierdził, że spadek po zmarłym nabyli po 1/2 części jego córka A. N. (2) z domu M. oraz syn D. M..

(odpis skrócony aktu zgonu k.12 akt sprawy III Ns (...), postanowienie z dnia 18 lipca 2011 roku k.12)

W skład spadku po C. M. wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...), dla którego nie jest prowadzona księga wieczysta lub odrębny zbiór dokumentów.

(umowa k.13, zaświadczenie z dnia 12 marca 2019 roku k.43)

Wartość wskazanego powyżej spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu według stanu na dzień otwarcia spadku po C. M. i aktualnych cen wynosi 240.000 złotych.

(okoliczność bezsporna)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym w dniu 7 lutego 2018 roku przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, sygn. akt: XVIII Nc (...), nakazano D. M. i A. N. (1) solidarnie zapłacić na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w Ł., tytułem zaległych należności czynszowych, kwotę 4.007,89 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie i kosztami procesu. Całość powyższej należności została pokryta przez D. M..

(dowód z przesłuchania A. N. (1) – protokół rozprawy z dnia 16 maja 2019 roku k.40, nakaz zapłaty z dnia 7 lutego 2018 roku k.20)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym w dniu 13 marca 2019 roku przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, sygn. akt: XVIII 1 Nc (...), nakazano D. M. i A. N. (1) solidarnie zapłacić na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w Ł., tytułem zaległych należności czynszowych, kwotę 5.204,79 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie i kosztami procesu. A. N. (1) wniosła sprzeciw od powyższego orzeczenia.

(dowód z przesłuchania A. N. (1) – protokół rozprawy z dnia 16 maja 2019 roku k.40, nakaz zapłaty z dnia 13 marca 2019 roku k.36)

W lokalu mieszkalnym numer (...) położonym w Ł. przy ulicy (...) od chwili śmierci spadkodawcy zamieszkuje D. M. wraz ze swoją partnerką i dziećmi.

(dowód z przesłuchania A. N. (1) – protokół rozprawy z dnia 16 maja 2019 roku k.40)

A. N. (1) mieszka wraz z mężem i dwójką dzieci w domu jednorodzinnym w miejscowości B.. Nie posiada żadnych oszczędności i innych wartościowych przedmiotów. Utrzymuje się z wynagrodzenia za pracę w wysokości około 2.900 złotych, a ponadto dochodów męża w wysokości 4.500 złotych.

(dowód z przesłuchania A. N. (1) – protokół rozprawy z dnia 16 maja 2019 roku k.40)

A. N. (1) pismami z dnia 5 lipca 2018 roku oraz 17 sierpnia 2018 roku podjęła próbę ugodowego działu spadku po C. M., jednakże pozostały one bez odpowiedzi ze strony D. M., który odmówił jakichkolwiek rozmów w tej sprawie.

(dowód z przesłuchania A. N. (1) – protokół rozprawy z dnia 16 maja 2019 roku k.40, pismo z dnia 5 lipca 2018 roku wraz z potwierdzeniem nadania k.15 – 17, pismo z dnia 17 sierpnia 2018 roku wraz z potwierdzeniem nadania k.18 – 19)

Na dzień 31 marca 2019 roku zadłużenie z tytułu opłat związanych z lokalem mieszkalnym numer (...), położonym w Ł. przy ulicy (...) wynosiło 9.150,72 złotych. Od chwili śmierci C. M. A. N. (1) nie reguluje na rzecz Spółdzielni Mieszkaniowej jakichkolwiek opłat w związku z przedmiotowym lokalem.

(dowód z przesłuchania A. N. (1) – protokół rozprawy z dnia 16 maja 2019 roku k.40, zaświadczenie k.43)

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności depozycji wnioskodawczyni oraz złożonych przez nią dokumentów.

Jednocześnie Sąd pominął dowód z przesłuchania D. M. w charakterze uczestnika z uwagi na jego nieusprawiedliwione niestawiennictwo na terminie rozprawy w dniu 16 maja 2019 roku, pomimo prawidłowego zawiadomienia. Niewątpliwie dowód tego rodzaju nie ma charakteru obligatoryjnego, a w przypadku braku chęci stawiennictwa w Sądzie nie istnieją dostępne środki prawne pozwalające na przesłuchanie podmiotu mającego status uczestnika.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Podstawa materialno prawna zgłoszonego wniosku opiera się na treści art. 1037 i 1038 k.c. W myśl pierwszego ze wskazanych przepisów dział spadku może nastąpić bądź na mocy umowy między wszystkimi spadkobiercami bądź na mocy orzeczenia sądu na żądanie któregośkolwiek ze spadkobierców. Z kolei sądowy dział spadku powinien obejmować cały spadek, przy czym z ważnych powodów może być ograniczony do części spadku – art. 1038 § 1 k.c.

Zgodnie natomiast z art. 684 k.p.c. w postępowaniu o dział spadku sąd ustala skład i wartość spadku ulegającego podziałowi, przy czym sąd ustala skład spadku według jego stanu z chwili otwarcia, natomiast wartość spadku według cen z chwili dokonywania działu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27.09.1974 roku, III CZP 58/74, OSNCP z 1975 r., nr 1, poz. 12). W niniejszej sprawie bezspornym pozostawał skład masy spadkowej po C. M., który obejmował wyłącznie spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...). Ostatecznie, wobec braku zajęcia jakiegokolwiek merytorycznego stanowiska w sprawie przez uczestnika, bezsporna była również wartość prawa wchodzącego w skład spadku, którą Sąd ustalił na podstawie samych depozycji wnioskodawczyni, jak i jej twierdzeń zawartych w uzasadnieniu wniosku. W następstwie tak ukształtowanych okoliczności Sąd ustalił skład masy spadkowej oraz wartość wchodzącego w niej prawa jak w punkcie 1 postanowienia.

Przechodząc do kwestii sposobu dokonania działu spadku należało odwołać się do treści art. 1035 k.c., zgodnie z którym jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, do wspólności majątku spadkowego oraz do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów niniejszego tytułu. Regulacja kodeksu cywilnego w zakresie zniesienia współwłasności przewiduje trzy podstawowe jej formy, a mianowicie : podział fizyczny rzeczy (art. 211 k.c.), przyznanie całej rzeczy jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych (art. 212 § 2 k.c. in principio) oraz sprzedaż rzeczy stosownie do przepisów kodeksu postępowania

cywilnego i podział sumy uzyskanej ze sprzedaży (art. art. 212 § 2 k.c. in fine). Nie ulega przy tym wątpliwości (na co wskazuje sama systematyka kodeksowa i redakcja wymienionych norm), że przy braku jednomyslności współwłaścicieli, podstawowym sposobem zniesienia współwłasności pozostaje podział w naturze, zaś dopiero w dalszej kolejności winna być rozważana możliwość przyznania przedmiotu na rzecz jednego z nich z obowiązkiem stosownej spłaty, zaś dopiero ostatecznie sprzedaż przedmiotu stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Jeżeli określony przedmiot nie daje się podzielić może on być przyznany stosownie do okoliczności jednemu ze spadkobierców z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedany. Oba te sposoby działu spadku należy uznać za równorzędne. Jednakże przyznanie przedmiotu spadkowego jednemu ze spadkobierców uzależnione jest od wyrażenia przez niego zgody. Jeżeli żaden ze współspadkobierców nie wyrazi zgody na przyznanie mu przedmiotu spadkowego, Sąd jest zobowiązany do zarządzenia jego sprzedaży (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 1998 roku, II CKN 347/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 8), bowiem sąd nie może przyznać określonego przedmiotu danemu spadkobiercy wbrew jego woli (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1970 roku, III CZP 92/69, OSNC 1970, nr 10, poz. 174.). Pomimo brzmienia tego przepisu, wskazującego na równorzędność tych dwóch sposobów podziału, zniesienie współwłasności przez sprzedaż rzeczy wspólnej jest traktowane jako sposób ostateczny. Znajduje on zastosowanie w wypadku złożenia przez wszystkich współwłaścicieli zgodnego wniosku co do takiego sposobu zniesienia współwłasności, a także pomimo braku takiego wniosku - gdy żaden ze spadkobierców nie wyraża zgody na przyznanie mu rzeczy w naturze (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 1998 roku, II CKN 347/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 108) bądź też żaden ze współwłaścicieli lub ten, który wyłącznie ubiega się o przyznanie mu wspólnej rzeczy, nie byłby w stanie ponieść ciężaru spłat (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2001 r., II CKN 658/00, OSNC 2001, nr 12, poz. 179). Sprzedaży zarządzanej przez Sąd dokonuje się stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego (art. 1066-1071 k.p.c.) w trybie postępowania egzekucyjnego (w drodze licytacji).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż dokonanie działu spadku przez zarządzenie sprzedaży licytacyjnej wchodzącego w jego skład spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego było jedynym możliwym sposobem podziału stosownie do okoliczności niniejszej sprawy.

Po pierwsze, sam charakter wspólnego prawa wykluczał podział fizyczny, który nie jest możliwy w odniesieniu do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego.

Po wtóre, nie zaktualizowały się przesłanki pozwalające na przyznanie spornego prawa na rzecz jednego ze spadkobierców z obowiązkiem spłaty pozostałych. Jak już uprzednio wskazano ten sposób zniesienia współwłasności wymaga uprzedniego uzyskania zgody podmiotu na rzecz którego prawo ma zostać przyznane, a także posiadania przez niego realnych możliwości pozwalających na spłatę pozostałych spadkobierców. Wnioskodawczyni nie wyraziła zgody na przyznanie jej spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, a jednocześnie sprzeciwiła się jego przyznaniu uczestnikowi z obowiązkiem spłaty. A. N. (1) wskazała bowiem, że D. M. z całą pewnością nie posiada środków finansowych pozwalających na spłatę przysługujących jej udziałów we wspólnym prawie w rozsądnym terminie. Na poparcie swoich twierdzeń podniosła okoliczność nieregularnego uiszczania należności czynszowych związanych ze spornym lokalem na rzecz spółdzielni mieszkaniowej przez jej brata. Fakt ten znalazł potwierdzenie w treści nakazów zapłaty wydanych w sprawach z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej (...) z siedzibą w Ł. przeciwko uczestnikom oraz zaświadczenia potwierdzającego aktualną na dzień 31 marca 2019 roku wysokość zadłużenia (9.150,72 złotych). Przy jednoczesnym braku zajęcia stanowiska procesowego przez uczestnika również i ten tryb zniesienia współwłasności nie mógł być brany pod uwagę w realiach niniejszej sprawy.

W powyższym świetle Sąd dokonał działu spadku po zmarłym C. M., w sposób pozwalający na zabezpieczenie interesów wszystkich spadkobierców przez podział cywilny rzeczy, a więc sprzedaż licytacyjną w trybie przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Nie można było przy tym pominąć treści depozycji samej wnioskodawczyni, która wprost przyznała, że ma świadomość charakteru i skutku tego sposobu zniesienia współwłasności, w szczególności zaś

perspektywy uzyskania w ostatecznym rozrachunku zdecydowanie mniejszej kwoty pieniężnej niż ta, którą mogłaby jej przypaść w przypadku przyznania prawa na rzecz jej brata z obowiązkiem stosownej spłaty (k.40).

Stosownie do treści art. 625 w zw. z art. 688 k.p.c. w postanowieniu zarządzającym sprzedaż rzeczy należących do współwłaścicieli sąd bądź rozstrzygnie o wzajemnych roszczeniach współwłaścicieli, bądź też tylko zarządzi sprzedaż, odkładając rozstrzygnięcie o wzajemnych roszczeniach współwłaścicieli oraz o podziale sumy uzyskanej ze sprzedaży do czasu jej przeprowadzenia. Mając na uwadze dyspozycję przywołanego przepisu Sąd jednocześnie określił, że suma uzyskana ze sprzedaży wspólnego prawa, po pomniejszeniu o nieuiszczone koszty egzekucyjne należne komornikowi sądowemu oraz po zwróceniu poniesionych przez wnioskodawczynię i uczestnika kosztów egzekucyjnych będzie podlegała podziałowi po 1/2 części dla A. N. (1) oraz D. M., a zatem odpowiednio do przysługujących im udziałów spadkowych.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że realia niniejszej sprawy nie dawały wystarczających podstaw do wydania postanowienia wstępnego odnośnie zarządzenia sprzedaży licytacyjnej z jednoczesnym odłożeniem rozstrzygnięcia w przedmiocie wzajemnych roszczeń współwłaścicieli i podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży aż do czasu jej przeprowadzenia. Złożony w tej mierze przez A. N. (1) wniosek na rozprawie poprzedzającej wydanie merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie nie zasługiwał na uwzględnienie, a argumentacja leżąca u jego podstaw nie była zasadna.

Sam fakt, że przeciwko wnioskodawczyni został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym nie oznacza automatycznie, że A. N. (1) poniosła bądź też poniesie w przyszłości jakiegokolwiek nakłady związane z przedmiotem współwłasności, które mogłyby stanowić przedmiot wzajemnych rozliczeń. Należy podkreślić, że wydane w dniu 13 marca 2019 roku przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt XVIII 1 Nc (...) orzeczenie utraciło moc w stosunku do wnioskodawczyni z uwagi na fakt skutecznego wniesienia sprzeciwu (fakt ten potwierdzają dane urzędowo znane Sądowi z uwagi na dostęp do programu (...)). Co istotne, A. N. (1), jak sama przyznała (k.40), nie ponosiła na przedmiot wchodzący w skład masy spadkowej jakichkolwiek nakładów od chwili śmierci jej ojca. Jednocześnie nie zgłosiła ona, pomimo korzystania z pomocy profesjonalnego pełnomocnika, jakichkolwiek innych roszczeń względem drugiego spadkobiercy, poza wynikającym w jej ocenie z treści nakazu zapłaty. W tak ukształtowanych realiach Sąd nie widział potrzeby, aby odroczyć w czasie wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie kompleksowego działu spadku.

Po pierwsze, jak już uprzednio zaznaczono wraz ze skutecznym wniesieniem sprzeciwu nakaz zapłaty utracił moc wobec A. N. (1) (art. 505 § 1 k.p.c.). Nie sposób aktualnie stwierdzić, czy po przeprowadzeniu rozprawy powództwo skierowane przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) przeciwko wnioskodawczyni zostanie uwzględnione, a jeśli tak to w jakiej części, pomijając sam fakt, w jakiej dacie nastąpi ewentualne uprawomocnienie się orzeczenia, a także czy jego treść będzie dla niej niekorzystna. Zakładając jednak i ten negatywny dla A. N. (1) scenariusz warto zauważyć, że samo wydanie wyroku zobowiązującego do zapłaty określony kwoty pieniężnej na rzecz spółdzielni nie oznacza samo w sobie, że należność ta podlega rozliczeniu z drugim spadkobiercą przed jej faktycznym uiszczeniem. Innymi słowy, skuteczne zgłoszenie w postępowaniu działowym określonego roszczenia celem rozliczenia wymaga nie tylko jego skonkretyzowania, ale przede wszystkim wykazania, że nakład danego rodzaju został faktycznie poniesiony. W sferze czysto hipotetycznej można zatem obecnie rozważać, czy po wydaniu niekorzystnego dla A. N. (1) orzeczenia zdecyduje się ona uregulować określoną należność, a jeśli tak to kiedy i w jakiej wysokości, a w przypadku braku takiego dobrowolnego zachowania ze strony dłużnika, czy spółdzielnia zainicjuje przeciwko niej postępowanie egzekucyjne, a jeśli tak to kiedy i czy doprowadzi ono do zaspokojenia wierzyciela, a jeśli tak to ponownie w jakich datach i wysokościach. W kontekście tych okoliczności, a także braku zgłoszenia innych roszczeń podlegających wzajemnym rozliczeniom, jak również treści art. 316 § 1 k.p.c. znajdującego odpowiednie zastosowanie w postępowaniu nieprocesowym (art. 13 § 2 k.p.c.) Sąd nie zdecydował o wydaniu postanowienia wstępnego i odroczeniu w czasie kwestii związanych z podziałem sumy uzyskanej ze sprzedaży oraz ewentualnym wzajemnym rozliczeniem spadkobierców.

Po wtóre, w realiach konkretnego przypadku trudno mówić o ewentualnej niemożności dochodzenia roszczeń względem uczestnika w związku z treścią art. 618 § 3 k.p.c., zgodnie z którym po zapadnięciu prawomocnego

postanowienia o zniesieniu współwłasności uczestnik nie może dochodzić roszczeń przewidzianych w paragrafie pierwszym, chociażby nie były one zgłoszone w postępowaniu o zniesienie współwłasności. Ponownie należy podkreślić, że w postępowaniu działowym wzajemnym rozliczeniu mogą podlegać jedynie wierzytelności skonkretyzowane, a przy tym faktycznie istniejące. Nie dotyczy to natomiast roszczeń przyszłych i niepewnych na dzień zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.). Zatem, jeżeli w przyszłości, a konkretnie rzecz ujmując po uprawomocnieniu się postanowienia w przedmiocie działu spadku, dojdzie istotnie do uregulowania przez wnioskodawczynię długu związanego z przedmiotem masy spadkowej, będzie ona miała możliwość zainicjowania odrębnego postępowania przeciwko D. M. celem zwrotu uiszczonych należności. Nie sposób zaś odmówić jej tego rodzaju prawa z dwóch zasadniczych powodów. Przede wszystkim w toku postępowania działowego nie ujawniono, aby wnioskodawczyni ponosiła od chwili otwarcia spadku jakiegokolwiek nakłady na rzecz wspólną. Wreszcie, okoliczności faktyczne przedstawione przez A. N. (1) prowadzą do wniosku, że spadkobiercy po śmierci ich ojca dokonali dorozumianego podziału do korzystania ze wspólnego prawa (quoad usum), na podstawie którego do ponoszenia wszelkich kosztów związanych z jego utrzymaniem zobowiązał się wyłącznie D. M., w zamian za co A. N. (1) nie rościła sobie praw do korzystania z lokalu mieszkalnego. W efekcie tak dokonanego podziału wnioskodawczyni w istocie nie była zobowiązana do ponoszenia bieżących kosztów utrzymania lokalu, co oczywiście odniosło skutek wyłącznie w stosunkach pomiędzy uczestnikami, dlatego też Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) z siedzibą w Ł. mogła skutecznie dochodzić należności względem obydwu współwłaścicieli. Nie zmienia to jednak faktu, że w razie ewentualnego uiszczenia jakichkolwiek kwot związanych z utrzymaniem wspólnego prawa w przyszłości, wnioskodawczyni będzie mogła w odrębnym procesie dochodzić od uczestnika zwrotu poniesionych kosztów, przy czym kwestia ta wykracza poza ramy niniejszego postępowania.

Na koniec warto również zauważyć, że zaaprobowanie stanowiska wnioskodawczyni w powyższej mierze mogłoby prowadzić hipotetycznie do paradoksalnie niekorzystnej z jej punktu widzenia sytuacji. Zakładając bowiem utrwalający się stan braku regulowania należności na rzecz spółdzielni mieszkaniowej (na co wskazuje chociażby zaświadczenie obrazujące wymiar długu na dzień 31 marca 2019 roku) oraz wytaczanie przez nią kolejnych powództw, niepewność co do ewentualnego rozmiaru i daty zaspokojenia się z majątku A. N. (1) mogłaby trwać nawet latami, a każde tego rodzaju postępowanie stwarzałoby w ocenie wnioskodawczyni realną podstawę do zgłoszenia rozliczenia względem uczestnika. Nie można również stracić z pola widzenia, że współwłasność trwa do chwili dokonania sprzedaży, tj. do przysądzenia własności w przypadku nieruchomości (art. 998 k.p.c. i 1013⁵ § 2 k.p.c.), a to oznacza, że dopóki nie dojdzie do zakończenia procedury podziału cywilnego, dopóty wnioskodawczyni może być skutecznie pozywana jako legitymowana biernie (status współwłaściciela) przez spółdzielnię mieszkaniową. Zatem również i w jej interesie pozostaje jak najsprawniejsze zakończenie procedury zniesienia współwłasności i ewentualne następcze dochodzenie pokrytego faktycznie zadłużenia (o ile w ogóle taka sytuacja nastąpi), jednakże w ramach odrębnego postępowania.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. uznając, że strony pozostawały zgodne co do konieczności dokonania działu spadku. Żądanie zasądzenia kosztów procesu od strony przeciwnej, zgłoszone przez wnioskodawczynię w niniejszej sprawie nie było zasadne, gdyż w tzw. sprawach działowych (o zniesienie współwłasności, o dział spadku oraz podział majątku wspólnego po ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej) nie zachodzi przewidziana w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. sprzeczność interesów tych uczestników, którzy domagają się podziału, niezależnie od tego, jaki sposób podziału postulują i jakie wnioski składają w tym względzie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2011 roku, II CZ 120/11, IC 2012, nr 11, s. 43, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2012 roku, I CZ 133/11, IC 2013, nr 3, s. 53, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2012 roku, IV CZ 13/12, Lex nr 1232808, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 roku, I CZ 148/12, OSNC-ZD 2013, nr B, poz. 44, por. Ereciński Tadeusz (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom IV. Postępowanie rozpoznawcze. Postępowanie zabezpieczające, wyd. V, opublikowano: WK 2016, kom. do art. 520).